

NAROZENÍ MOJŽÍŠE

(EXODUS 2,1-10)

Jan Suchý, Ústí nad Labem, 8. listopadu 2024

***A nejen to: chlubíme se dokonce Bohem skrze našeho Pána Ježíše
Krista, který nás s ním smířil.***

Římanům 5,11

I. OD ABRAMA K MOJŽÍŠI

Pokoj vám, Kristem Ježíšem milovaní a vykoupení, i vám, milí hosté a přátelé, děti. Kéž se mezi námi dnes Pán Ježíš oslaví, vždyť on nás přišel obdarovat.

Vskutku, jak je dobrý Pán Bůh? Bůh všeho, ten, jenž všemu dává život, všechno stvořil a udržuje při životě. On přinesl ten nejnádhernější dar lidem.

Ohlásil jej nejprve pastýřům na horách. Jedné noci, když se střídali v hlídání stád,

- *Lk 2:9-11 Náhle při nich stál anděl Páně a sláva Páně se rozzářila kolem nich. Zmocnila se jich veliká bázeň. 10 Anděl jim řekl: "Nebojte se, hle, zvěstuji vám velikou radost, která bude pro všechny lid. 11 Dnes se vám narodil Spasitel, Kristus Pán, v městě Davidově.*

To je veliká radost, která se musí povědět všem lidem: Bůh sám nás přišel zachránit z našich vin, z hrozných důsledků našich hříchů. Ježíš Kristus se narodil proto, aby každý, kdo uvěří v něho měl život místo smrti, měl pokoj místo strachu, měl radost v Bohu místo smutku světa. Blíží se Vánoce, kdy si podle tradice lidé připomínají Ježíšovo narození. Období před nimi se říká advent. To je doba očekávání příchodu Krista. A to je motiv, téma, které se prolíná celým Božím slovem. Očekávání Zachránce. Dobře víte, že Bůh jej zaslíbil už v zahradě Edenu, jak čteme na začátku Bible v knize Genesis, kap. 3.

- *Gn 3:15 Mezi tebe a ženu položím nepřátelství, i mezi símě tvé a símě její. Ono ti rozdrtí hlavu a ty jemu rozdrtiš patu."*

Nevěra prvních lidí vůči Stvořiteli, Pánu Bohu, nevěrnost Adama a Evy, má zničující dopad na veškeré lidstvo. Každý z nás, ať je ti více jak 70 let, nebo teprve dva či deset let, všichni do jednoho každý den zakoušíme důsledky hříchu ve svém životě. A nemyslím jen na různé nemoci, na křehkost našich těl, na zlobu, se kterou jednáme často s druhými, ale především myslím na náš vztah k Bohu. Kdo z nás je svatý stejně jako Bůh? Kdo z nás miluje Boha celým srdcem a je mu vděčný za všechno? Kdo z nás je bez hříchu, spravedlivý před Bohem? Není ani jeden takový člověk. Potřebujeme Zachránce, Spasitele, jinak bychom museli nést Boží hrozný hněv vůči hříchu po celou věčnost. A to je peklo. Proto jsou dějiny lidí dějinami spásy. Celé dějiny jsou advent. Doba očekávání příchodu Zachránce, Spasitele lidí. Chtěl bych se společně s vámi podívat v toto čase před Vánoci na dvě události v historii, ve kterých nás Pán Bůh učí, jak poznat Spasitele. Jak můžeš přijít k Bohu právě ty a najít smíření s Bohem. Jak můžeš místo odsouzení i ty najít u Boha věčný život? Dvě narození, dva vysvoboditelé, jeden Boží plán. To první narození ukazuje Mojžíše, který vede Boží lid Izrael z egyptského otroctví do země svobody, do země, kterou jim dává Hospodin. Pán Bůh je dobrý. Na příkladu pozemského jednání s Izraelským národem, s Mojžíšem a lidmi v jeho příběhu, nám ukazuje na větší a lepší dary, které má pro svůj lid: na věčný život v Božím svatém věčném království. A ten život můžeš najít i ty ve Spasiteli Bohu Ježíši Kristu, na nějž ukazuje jeho pozemský předobraz, člověk Mojžíš.

II. NAROZENÍ MOJŽÍŠE

Ten první příběh se stal už v době Starého zákona. Slouží nám jako obraz, jako divadlo, na které se díváme a učíme se o Bohu, o nás samotných a o cestě spásy.

Čtení z Písma, Ex 2,1-10

Kdo je Mojžíš? Je to potomek Abrahamův. Abraham, tehdy ještě se jménem Abram, žil v Cháranu, v zemi na jihu dnešního Turecka u hranic se Sýrií. Toho si Bůh vyvolil a povolal, aby skrze jeho potomka přinesl lidem spasení. V Gn 12 čteme:

- *Gn 12:1-3 I řekl Hospodin Abramovi: "Odejdi ze své země, ze svého rodiště a z domu svého otce do země, kterou ti ukážu V tobě dojdou požehnání veškeré čeledi země."*

Tak Pán Bůh přivedl Abrahama do kenanské země, to je do země zhruba v oblasti dnešního Izraele. A uzavřel s ním smlouvu, že jeho potomstvu dá tu zemi do dědictví. Abrahamovi se narodili synové Izmael z egyptské otrokyně Hagary a syn zaslíbení, Izák, kterého porodila Sára. Izák si pak vzal za ženu Rebeku a měl s ní Ezaua a Jákoba. Jákobovi se pak narodilo 12 synů, kteří se stali praotci jednotlivých izraelských kmenů. Pak ale přišel na celou zemi hlad. Izraelovi synové se tedy vypravili do Egypta, aby tam nakoupili potravu pro své rodiny. Jaké bylo jejich zděšení, když byli předvedeni před druhého muže po faraonovi v celé zemi, jménem Safenat Paneach, po egyptsku Zachránce světa. To jméno dostal, protože mu Bůh dal moudrost a vhléd, aby zorganizoval egyptské hospodářství tak, že přežili sedm let ukrutného hladu, který postihl svět a nezemřeli. Byl to jejich bratr Josef, kterého před lety ostatní bratři ze žárlivosti prodali do otroctví. Mysleli si, že je mrtev, ale Pán Bůh použil jejich zlé jednání, jejich hřích, aby přinesl dobro jim i jejich rodinám. Faraon pozval Josefova otce, Jákoba, jeho bratry i jejich rodiny, aby přišli do Egypta a usadili se tam, protože zde byla potrava. Tak vešlo do Egypta sedmdesát duší, Izraelův dům, tedy jeho rodina. A uběhlo téměř 400 let, kdy se z vítaných hostů, příbuzných Josefa, správce země, postupně stal veliký národ, čítající na 2 miliony lidí. (Ex 12:37-38) Na trůnu však již seděl jiný faraon a z vítaných hostů se postupně stali otroci, kteří museli dodávat faraonovi stanovený počet cihel na jeho stavby. A protože bylo Izraelců nyní velmi mnoho, začal se jich faraon obávat.

- *Ex 1:8-14 V Egyptě však nastoupil nový král, který o Josefovi nevěděl. 9 Ten řekl svému lidu: "Hle, izraelský lid je početnější a zdatnější než my. 10 Musíme s ním nakládat moudře, aby se nerozmnožil. Kdyby došlo k válce, jistě by se připojil k těm, kdo nás nenávidí, bojoval by proti nám a odtáhl by ze země." 11 Ustanovili tedy nad ním dráby, aby jej ujařmovali robotou. Musel stavět faraónovi města pro sklady, Pitom a Raamses. 12 Avšak jakkoli jej ujařmovali, množil se a rozmáhal dále, takže měli z Izraelců hrůzu. 13 Proto začali Egyptané Izraelce surově zotročovat. 14 Ztrpčovali jim život tvrdou otročinou při výrobě cihel a všelijakou prací na poli. Všechnu otročinu, kterou na ně uvalili, jim ještě ztěžovali surovostí.*

Tak Izraelský národ volal v modlitbě k Bohu o pomoc. A Bůh je vyslyšel. Poslal Mojžíše, aby je vyvedl z Egypta a dovedl zpět do země, kterou Bůh zaslíbil jeho praotcům. Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi, když řekl:

- *Gn 46:2-4 I řekl Bůh Izraelovi v nočních viděních: "Jákobe! Jákobe!" A on odpověděl: "Tu jsem." 3 Bůh pravil: "Já jsem Bůh, Bůh tvého otce. Neboj se sestoupit do Egypta; učiním tě tam velikým národem. 4 Já sestoupím do Egypta s tebou a já tě také určitě vyvedu. Josef ti vlastní rukou zatlačí oči."*

To se stalo po 430 letech (Ex 12,40). Skrze Mojžíše Hospodin vyvedl celý národ z egyptského otroctví, jak slíbil. Aplikace: Co se můžeme z celého příběhu od Abrahama až po Mojžíše naučit? Pán Bůh zaslíbil spasení, záchranu z odsouzení a smrti kvůli hříchu. Bůh je pravdivý a všemohoucí. Nic nemůže jeho plán překazit. Bůh vede všechny události v historii tak, aby naplnil slib daný Abrahamovi, jak čteme v listu Galatským.

- *Ga 3:8-9 Protože se v Písmu předvídá, že Bůh na základě víry ospravedlní pohanské národy, dostal už Abraham zaslíbení: 'V tobě dojdou požehnání všechny národy.' A tak lidé víry docházejí požehnání spolu s věřícím Abrahamem.*

Hospodin zachoval Abrahamovo potomstvo v Egyptě, a skrze Mojžíše je vyvedl z otroctví. Tím vším připravoval cestu pro příchod Mesiáše, Spasitele Ježíše Krista, zaslíbeného potomka, který přinese spásu lidem. Vzpomínáte na zaslíbení z Gn 3,15? Tady vidíme, jak se postupně naplňuje. Vše spěje k příchodu Mesiáše, Spasitele lidí. Aby naplnil svůj plán záchrany používá Pán Bůh k tomu i lidský hřích. Josefovi bratři zamýšleli pro Josefa zlo, když ho prodali do otroctví, ale Bůh jejich hřích použil k dobrému. Po letech při setkání s bratry jim Josef říká:

- *Gn 50:20 Vy jste proti mně zamýšleli zlo, Bůh však zamýšlel dobro; tím, co se stalo, jak dnes vidíme, zachoval naživu četný lid.*

Tomu, kdo důvěřuje Bohu, ani těžkosti a trápení nejsou znamením Boží nevole, nepřízně. Naopak, Pán Bůh použije i to zlé, čím procházíme, aby se oslavil v našem životě. On své děti neopouští.

- *Žd 13:5-6 Vždyť Bůh řekl: 'Nikdy tě neopustím a nikdy se tě nezřeknu.'*
6 *Proto smíme říkat s důvěrou: 'Pán při mně stojí, nebudu se bát. Co mi může udělat člověk?'*

Jen se vyvarujme zlého jednání. Milost se nebude v našem životě rozhojňovat, když se v něm bude rozhojňovat hřích. Naprosto ne! Hříchu jsme přece zemřeli a stali jste se služebníky spravedlnosti (Ř 6)

III. MOJŽÍŠOVI RODIČE

Tak můžeme vidět Boží ruku nad všemi událostmi, které nás dovedli až k Mojžíšovu narození v Egyptě. Už téměř 400 let jsou Izraelci v Egyptě. Stali se z nich nesvobodní lidé, otroci faraona, národ, který se faraon snaží využívat pro sebe, kontrolovat počet narozených dětí a neváhá je kvůli tomu zabít. Jen aby měl levnou pracovní sílu pro své stavební projekty. Kde je požehnání dané Abrahamovi? Kde je zaslíbení, že jeho potomstvo dojde požehnání? Vždyť tady jeho potomci otročí a umírají! Ale Pán Bůh přináší záchranu pro Izraelce. Povolává jim vysvoboditele Mojžíše. Duch svatý popisuje, jak se událo jeho narození.

- *Ex 2:1-2 Muž z Léviova domu šel a vzal si lévijskou dceru. 2 Žena otěhotněla a porodila syna.*

Mojžíš, muž, kterého Bůh použil jako vedoucího a později i zákonodárce v Izraeli, se narodil rodičům, o kterých náš text ani neříká, jak se jmenují. Dozvídáme se jejich jména až v 6. kapitole knihy (Ex 6,20).

- *Ex 6:20 Amrám si vzal za ženu Jókebedu, svou tetu. Ta mu porodila Árona a Mojžíše.*

Amrámův otec pak byl Kehat, syn Léviho, který přišel před 4 stoletími spolu s bratry, syny Jákobovými do Egypta. Lévi je Mojžíšův praděd. Ale o rodičích Mojžíše nevíme více – např. zda byli něčím významní ve společnosti? Čím si zasloužili, že si Bůh použil jejich syna jako vysvoboditele ohromného národa z egyptského otroctví, dělal skrze něj ohromné divy, dal mu svůj zákon, aby s ním seznamoval Boží lid? Co na nich bylo tak výjimečného? A právě je si Pán vybral, aby se jim narodilo toto dítě, vysvoboditel Izraele z otroctví, Mojžíš. Rodiče sehráli klíčovou roli v životě Mojžíše. Jak to víme? List Židům nám pomáhá. Vyjmenovává Mojžíšovi rodiče mezi hrdiny víry v 11. kapitole.

- *Žd 11:23-24 Mojžíšovi rodiče věřili, a proto svého syna tři měsíce po narození ukrývali; viděli, že je to vyvolené dítě, a nezalekli se královského rozkazu. 24 Mojžíš věřil,*

Amrám a Jókebed věřili Bohu. Když se Mojžíš narodil, platil už v Egyptě hrozný faraonův příkaz:

- *Ex 1:22 Ale farao všemu svému lidu rozkázal: "Každého syna, který se jim narodí [Izraelcům], hodte do Nilu; každou dceru nechte naživu."*

Ale rodiče Mojžíše se báli více Boha než krále. Proto nehodili svého syna do řeky, aby se utopil, ale schovávali ho, jak jen to šlo.

- *Ex 2:3-4 Ale déle už ho ukrývat nemohla. Proto pro něho připravila ze třtiny ošatku, vymazala ji asfaltem a smolou, položila do ní dítě a vložila do rákosí při břehu Nilu. 4 Jeho sestra se postavila opodál, aby zvěděla, co se s ním stane.*

Když faraon, král nebo stát, vláda, nařizuje lidem to, co je proti Božím nařízením, stojí ten, kdo miluje Pána před rozhodnutím: mám se podřídit hříšné vládě, i když je ustanovena od Boha, ale chce po mně hřích anebo mám nést důsledky odmítnutí poslušnosti hříšným požadavkům těch, kdo vládou a být věrný Bohu? To je otázka, kterou si musí zodpovědět každá generace Božího lidu. I my. Tak byli v naší zemi v nedávné minulosti křesťané, kteří nezapřeli Pána ani svou víru v něj a skončili proto v pracovních táborech nebo ve vězení. Tak jsou dnes ve škole děti, které se přiznají k víře v Boha, i když se jim spolužáci nebo i učitelé smějí. Nedávno nám jeden bratr vyprávěl, jak chodil na střední školu a ve třídě byli všichni nevěřící, i on. Až na jednoho spolužáka. A učitel se jednou ptal, jestli dneska, v moderní době 20. století, ještě někdo věří v Boha, když už jsme jako lidé poznali, že žádný Bůh přece není. A ten spolužák zvedl ruku a přiznal se k Bohu. Překvapený učitel se tedy zeptal: ale nikdo jiný takový tu už určitě není, že? A ten dnes bratr, ale tenkrát ještě nevěřící člověk, se také přihlásil, aby svého kamaráda nenechal samotného v tom posměchu, i když sám nevěřil. A Pán Bůh si věrnost toho jednoho spolužáka, křesťana, ve třídě použil. Dnes i ten druhý tenkrát nevěřící, který se za něj postavil před učitelem i celou třídou, je křesťan. Miluje Pána a slouží jeho církvi Božím slovem každý týden. Bůh je mocný! Ale Boží ruka byla s Mojžíšovou rodinou i s ním.

- *Ex 2:5 Tu sestoupila faraónova dcera, aby se omývala v Nilu, a její dívky se procházely podél Nilu. Vtom uviděla v rákosí ošatku a poslala svou otrokyni, aby ji přinesla. 6 Otevřela ji a spatřila dítě, plačícího chlapce. Bylo jí ho líto a řekla: "Je z hebrejských dětí." 7 Jeho sestra se faraónovy dcery otázala: "Mám jít a zavolat kojnou z hebrejských žen, aby ti dítě odkojila?" 8 Faraónova dcera jí řekla: "Jdi!" Děvče tedy šlo a zavolalo matku dítěte. 9 Faraónova dcera jí poručila: "Odnes to dítě, odkoj mi je a já ti zaplatím." Žena vzala dítě a odkojila je. Když dítě odrostlo, přivedla je k faraónově dceři a ona je přijala za syna. Pojmenovala ho Mojžíš (to je Vytahující). Řekla: "Vždyť jsem ho vytáhla z vody."*

IV. FARAON, KRÁL EGYPTSKÝ

Žalmista vyznává v

- *Ž 27:10 I kdyby mě opustil můj otec, moje matka, Hospodin se mě vždy ujme.*

A to je přesně vyznání, které mohl o svém narození později vyznávat i Mojžíš. Bůh se o něj staral i tam, kam už ani jeho rodiče nedosáhli. Ten, který chtěl zničit všechna hebrejská miminka, protože si myslel, že ohrožují jeho moc, faraon egyptský, je svědkem Boží moci. Jeho vlastní královská dcera se ujímá miminka, hebrejského chlapce, kterého našla v rákosí Nilu. Její srdce bylo slitovné, ne jako srdce jejího otce. Ten se chtěl Mojžíše zbavit a místo toho Bůh Mojžíše zachránil, a ještě přivedl do královského paláce, když jej faraonova dcera přijala za syna. Apl.: Pán Bůh má v rukou životy světských vlád, králů i diktátorů. Přitom nevědí, že jejich vzdor vůči Bohu je marný; Pán Bůh obrací srdce králů, kam chce (Př 21,1). A žalmista říká:

- *Ž 2:1-3 Proč se pronárody bouří, proč národy kují marné plány? 2 Srocují se králové země, vládcové se spolu umlouvají proti Hospodinu a pomazanému jeho: 3 "Zpřetrháme jejich pouta, jejich provazy pryč odhodíme."*

A tak to byl sám faraon, který chtěl Mojžíše zahubit, nakonec dal Mojžíšovi to nejlepší vzdělání Egypta.

- *Ex 2,10 Když dítě odrostlo, přivedla je k faraónově dceři a ona je přijala za syna. Pojmenovala ho Mojžíš (to je Vytahující). Řekla: "Vždyť jsem ho vytáhla z vody."*

První křesťanský mučedník Štěpán připomíná ve Skutcích 7 izraelským starším:

- *Sk 7:22 [Mojžíš] Byl vychován ve vši egyptské moudrosti a byl mocný v slovech i činech.*

Je to posila pro křesťany, kteří žijí v zemích kde se následovníci Krista pronásledují. Bůh o nich ví. Saul z Tarsu, později apoštol Pavel, byl vychován a vyučen v prestižní židovské škole u Gamaliele. Měl před sebou slibnou náboženskou a politickou kariéru. Takto vyzbrojen začal pronásledovat křesťany. Ale Bůh ho zastavil a obrátil jeho srdce. Udělal z něj následovníka Krista Ježíše. Chci vás povzbudit. Náš Pán naplní svá zaslíbení. On dovede všechny své vyvolené do svého království. A nezabrání tomu ani hříšné osnovy ve školách v oblasti tzv. sexuální výchovy dětí, ani nařízení, aby učitelé respektovali domnělé právo teenagerů vybrat si, jestli se cítí dívkou nebo klukem. Ježíš Kristus, Boží syn přijde pro svou nevěstu navzdory úpadku tradičních církví, které už ani v Krista Písma nevěří a povzbuzují nevěřící místo k pokání a víře k bezbožnosti. Podpora homosexuálních vztahů takovou církví, je jen známkou, jak daleko od evangelia se tito náboženští lidé dostali, a ještě se tím veřejně chlubí. Žádná lidská moc nemůže zničit Boží plán záchrany. Bůh slíbil, Bůh vysvobodí. Ale Mojžíšovi rodiče věřili (Žd 11,24). Nakonec Jokebed mohla vychovávat Mojžíše ještě dokud neodrostl. A rodiče ho museli učit o Bohu. Sami věřili a o Mojžíši autor listu Židům říká to samé: věřil. Kdo by mu na faraonově dvoře vyprávěl o Bohu? Byli to jeho rodiče, kdo zasel poznání o Bohu do Mojžíšova života. Rodiče, využijte čas, který vám nyní Bůh dává, abyste své děti učili o Bohu. Nevíme, kolik času nám zbývá, je třeba jej využít. Pán si vaše děti může použít pro svou slávu a službu církvi. Dejte jim dnes výzbroj, kterou Duch svatý bude moci jednoho dne, dá-li Bůh až se dítě obrátí, použít k důležité službě církvi. Mojžíš získal to nejlepší egyptské vzdělání. Získal i praxi, jak vést lid. Nejprve neuměl moc mluvit, a tak mu Bůh poslal jeho bratra Arona, aby byl jeho ústy. Zůstal Mojžíš v projevu neschopný? Ne pracoval na tom, trénoval, zkoušel to, a nakonec o něm po staletích mučedník Štěpán ve Skutcích 7 může říct:

- *Mojžíš byl mocný v slovech i činech. (Sk 7,22)*

Rodiče, uče své děti o Bohu, uče je z Bible. Mají bystrou mysl a mnoho si zapamatují. A vy děti, hledejte, jak se můžete učit dobré věci. Využívejte dobře čas k poznávání, k učení ke vzdělání, k růstu v dovednostech. Protože pak můžete být velmi užiteční pro Boží království. Svět ti bude říkat: ošul učení, jak to jde. Ale moudré je využít možnosti, které máme a růst, zlepšovat se, pro Boží slávu.

V. ZÁVĚR

Mojžíš dostal své jméno podle toho, že ho vytáhli z vody. Mojžíš – to je Vytahující (Ex 2,10). Jeho vytáhli z vody a on se stal později tím, kdo vytáhl Izraelce z egyptského otroctví. To se stalo jeho povoláním od Boha: vytáhnout početný národ z Egypta. Všichni nemůžeme být zákonodárci a vysvoboditelé jako Mojžíš, ale všechny Boží děti mohou mít podíl na díle Boží záchrany pro hříšníky tohoto světa – skrze zvěstování evangelia, ať slovem nebo skutkem. V době nové smlouvy, ve které žijeme my, má každé Boží dítě své povolání. Není nikdo, kdo by byl pro Boží království nepotřebný, neužitečný, kdo by nemohl a neměl přinést Bohu slávu jak před lidmi, tak před duchovním světem. Na příběhu narození Mojžíše ve Starém zákoně se můžeme učit na fyzických obrazech duchovní skutečnosti, které nám jsou užitečné dnes, v době nové smlouvy. Věrnost, pracovitost a vytrvalost v dobrém – v práci, v učení, přináší požehnání v tomto životě. I když to je samo o sobě dobré, pokud člověk uvěří v Krista, všechno tohle dosáhne daleko větší slávy – přinese ovoce pro věčný život, pro Boží království, pro Boží slávu. Svěř se do Božích rukou, čiň pokání a tvůj život dostane smysl, který má hodnotu pro celou věčnost! Bez Boha na světě je budoucnost hrozná, i když si to nechceš připustit. Bude soud. A na něm můžeš obstát, jen když bude Kristus tvou spravedlností. Vyznej mu svou nevěru a uvěř, že přišel na zem, aby na kříži Golgoty zaplatil svým životem za ten tvůj. A dostaneš Kristovu spravedlnost. Zadarmo. A to jsme viděli jen něco málo z příběhu o narození Mojžíše, služebníka v Božím domě. Oč více uvidíme z příběhu o narození Pána Ježíše, který je Pán v Božím domě.

- *Žd 3:5-6 Mojžíš byl věrný v celém Božím domě, ale jen jako služebník, který měl dosvědčit to, co teprve bude vysloveno.*

- *6 Kristus však jako Syn je nad celým Božím domem. A tímto Božím domem jsme my, pokud si až do konce zachováme smělou jistotu a radostnou naději.*